

บทที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทย 4.0 เป็นวิสัยทัศน์เชิงนโยบาย ที่เปลี่ยนเศรษฐกิจแบบเดิมไปสู่เศรษฐกิจที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ปี 2559 รัฐบาลได้ออกนโยบายพลิกโฉมวงการเกษตรไทย นั่นคือ ประเทศไทย 4.0 เป็นการเปลี่ยนการเกษตรแบบดั้งเดิม ไปสู่การเกษตรสมัยใหม่ ที่เน้นการบริหารจัดการและใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยซึ่งในยุคเกษตร 4.0 คนรุ่นใหม่หันมาทำเกษตรด้วยเทคโนโลยีทันสมัยขั้นสูงมากขึ้น เกษตรกรเจ้าของฟาร์มและไร่นา ไม่จำเป็นต้องทำงานในไร่นาด้วยตนเองทุกอย่าง เพราะงานบางอย่างสามารถเรียกใช้บริการต่างๆ มาช่วยทำได้ ตั้งแต่การเตรียมดิน ไถพรวน การปลูก การฉีดพ่นปุ๋ยทางใบ การหว่านปุ๋ยเม็ด การฉีดยากำจัดศัตรูพืช กำจัดวัชพืช การเก็บเกี่ยว รวมถึงการแปรรูปเพื่อส่งตลาด ฯลฯ งานพวกนี้ต้องใช้นักปฏิบัติการเกษตรขั้นสูงที่รวมตัวเป็นผู้บริหารจัดการแปลงเกษตรขนาดและประเภทต่างๆ รวมไปถึงการแชร์ เช่น การแชร์เครื่องจักรกลการเกษตร ผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ทโฟน ในสถานะที่รอบตัวเราทุกคนในตอนนี้ขับเคลื่อนไปด้วยคำว่า Smart รวมไปถึงด้านเกษตรกรรม ประเทศไทยที่ได้ชื่อว่าเป็นประเทศเกษตรกรรม กำลังต้องการพัฒนาไปสู่ความเป็นประเทศอุตสาหกรรม ด้วยแนวคิดและนโยบายภาครัฐไทยแลนด์ 4.0 โดยอาศัยกลไกในการขับเคลื่อนที่สำคัญทางด้านบุคคลคือ เกษตรกร และด้านเทคโนโลยี (ที่มา : www.kasetjourney.com)

ข้อสั่งการนายกรัฐมนตรีในคราวประชุมคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 3 มีนาคม 2558 นายกรัฐมนตรีได้มีข้อสั่งการให้ทุกหน่วยงานให้ความสำคัญกับการปฏิบัติการข่าวสาร โดยให้จัดทำข้อมูลในภารกิจสำคัญของหน่วยงานที่แสดงให้เห็นถึงผลการดำเนินการที่เป็นการแก้ไขปัญหาต่างๆ ของประชาชนหรือทำให้ประชาชนมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้จัดทำ และรวบรวม Mobile Application ที่แต่ละหน่วยงานสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำขึ้นเพื่อเป็นช่องทางในการให้บริการแก่เกษตรกรผ่านอุปกรณ์ Smart Device อันจะทำให้เกษตรกรสามารถติดต่อสื่อสาร และเข้าถึงระบบการใช้การช่วยเหลือเกษตรกรของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ เจ้าหน้าที่ เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ในการใช้เป็นเครื่องมือค้นคว้าเพิ่มเติมนำไปสู่การให้บริการและใช้บริการด้านการเกษตรในรูปแบบดิจิทัล (ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เมษายน 2559)

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง เป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในภาคการเกษตรจำนวน 17 หน่วยงานหลัก และ 15 หน่วยงานย่อย มีข้าราชการ พนักงานราชการที่ปฏิบัติหน้าที่ 309 ราย (สำนักงานเกษตรและสหกรณ์จังหวัดระนอง: 2559) มีพื้นที่ภาคการเกษตรที่ต้องดูแล 72,159 ไร่ (สำนักงานเกษตรจังหวัดระนอง :2557) ด้วยนโยบายทางภาครัฐหน่วยงานทุกหน่วยงานและบุคลากรทุกส่วนต้องมีการทำงานกันอย่างบูรณาการในการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรม เพื่อให้เกิดการบริหารงานร่วมกัน ร่วมกันคิด ร่วมกันพัฒนา เกษตรกรได้รับผลประโยชน์สูงสุด และมีความถูกต้องรวดเร็วทันต่อเหตุการณ์ในปัจจุบัน การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร จึงมีความสำคัญในการที่จะพัฒนาภาคการเกษตร เช่น การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูล การค้นหาข้อมูล การจัดเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล การผลิต ราคาในสินค้าเกษตร ล้วนแต่มีความจำเป็นที่ต้องใช้เทคโนโลยีที่มีความเหมาะสม ซึ่งทำให้การปฏิบัติหน้าที่เป็นไปได้อย่างรวดเร็วและสมบูรณ์มากขึ้น

จากเหตุผลข้างต้นและความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นปัจจัยที่สำคัญมากในการปฏิบัติงานของบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เพื่อให้การปฏิบัติงานสำเร็จลุล่วงอย่างรวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ทั้งในด้านการหาข้อมูล การวางแผน การผลิต การตลาด และการประชาสัมพันธ์ รวมทั้งการจัดเก็บข้อมูลที่มีประสิทธิภาพ แอปพลิเคชันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์เป็นเทคโนโลยีอีกชนิดหนึ่งที่จะเป็นตัวช่วยในการทำงานของเจ้าหน้าที่ เกษตรกร ในเรื่องต่างๆ มากมาย และเพื่อให้บุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่จังหวัดระนอง เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างสมความภาคภูมิ มีความทันสมัย จึงได้มีการทำวิจัย เรื่อง การใช้งานโมบายแอปพลิเคชันเพื่อการส่งเสริมและพัฒนากิจกรรมของบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง เพื่อหาแนวทางและความต้องการที่เหมาะสม ในพื้นที่จังหวัดระนอง

2. วัตถุประสงค์การวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดวัตถุประสงค์การวิจัยไว้ดังนี้

2.1 เพื่อศึกษาข้อมูลทั่วไปของบุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง

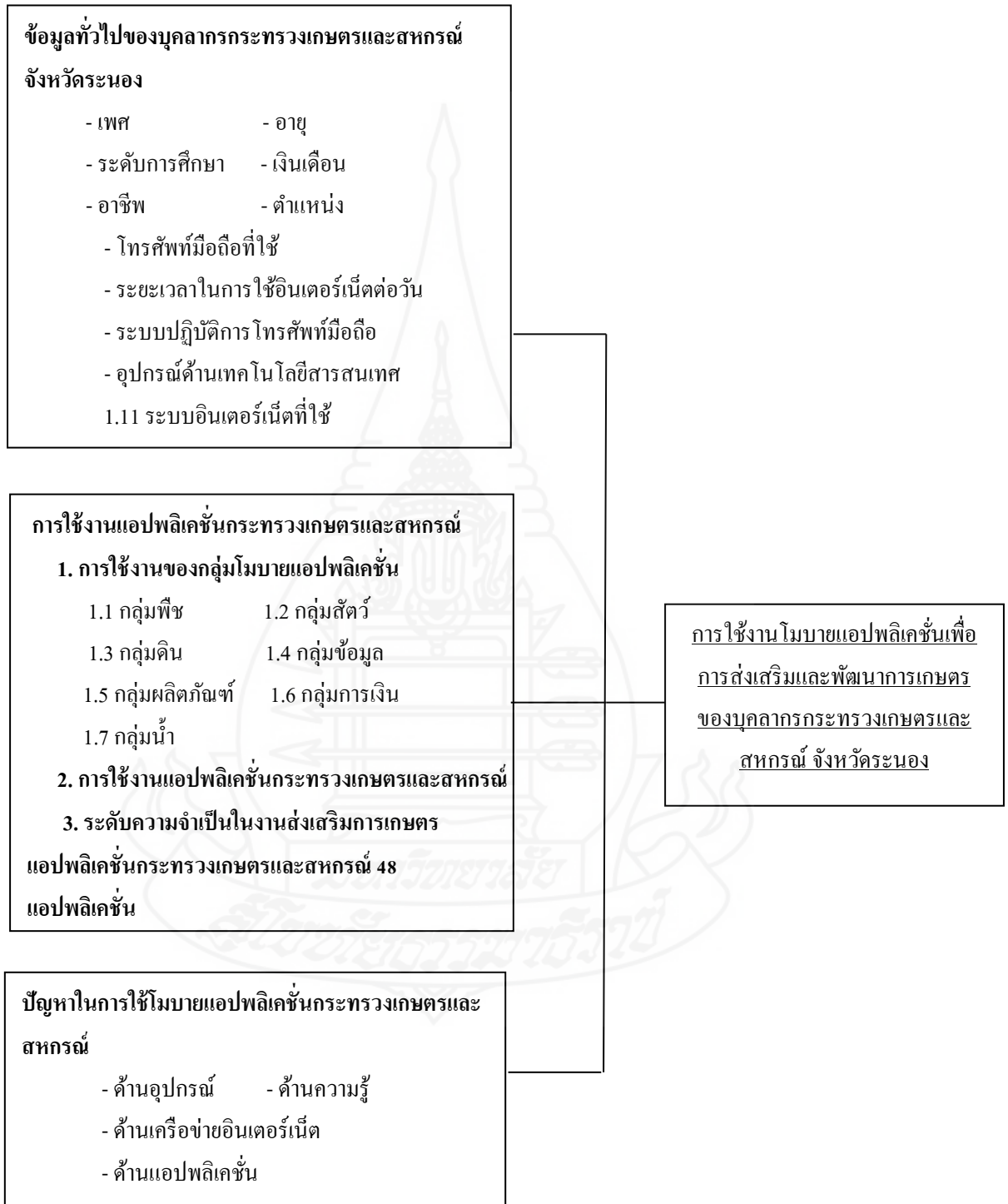
2.2 เพื่อศึกษาการใช้งานและระดับความจำเป็นต่อการใช้โมบายแอปพลิเคชัน

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.3 เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะในการพัฒนาแอปพลิเคชัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

2.4 เพื่อศึกษาการพัฒนาโมบายแอปพลิเคชันเพื่อการส่งเสริมการเกษตร

3. กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดการวิจัย

4. ขอบเขตของการวิจัย

ในการวิจัย ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยไว้ดังนี้

4.1 ขอบเขตด้านประชากร ศึกษาเฉพาะข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ในพื้นที่จังหวัดระนอง

4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา ผู้วิจัยได้กำหนดเนื้อหาในการวิจัย ดังนี้ (1) ข้อมูลพื้นฐานหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จังหวัดระนอง (2) แนวคิดเกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (3) ความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศกับการเกษตร (4) การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศทางการเกษตรด้านแอปพลิเคชันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

4.3 ขอบเขตด้านเวลา การวิจัยครั้งนี้เก็บรวบรวมข้อมูล ในระหว่างเดือนเดือนพฤษภาคม 2561 ถึงเดือนมิถุนายน 2561

5. นิยามศัพท์เฉพาะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดนิยามศัพท์ที่ใช้ในการวิจัยไว้ ดังนี้

5.1 บุคลากรกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หมายถึง ข้าราชการ พนักงานราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ในพื้นที่ของจังหวัดระนอง

5.2 แอปพลิเคชัน (Application) หมายถึง แอปพลิเคชันของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5.3 แอปพลิเคชันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ หมายถึง แอปพลิเคชันที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้จัดทำขึ้นเพื่อให้เป็นประโยชน์แก่ผู้สนใจ เจ้าหน้าที่ เกษตรกร ประชาชนทั่วไป ในการใช้เป็นเครื่องมือค้นคว้าเพิ่มเติมนำไปสู่การให้บริการและใช้บริการด้านการเกษตรในรูปแบบดิจิทัล เผยแพร่ในเว็บไซต์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ช่วงเดือนมีนาคม 2561

5.4 กลุ่มแอปพลิเคชัน หมายถึง การจัดประเภทข้อมูลทางการเกษตรที่หน่วยงานต่าง ๆ ในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ได้จัดทำแอปพลิเคชันขึ้นมา ตามคุณสมบัติของแอปพลิเคชันนั้นๆ ได้แก่ กลุ่มพืช กลุ่มดิน กลุ่มสัตว์ กลุ่มข้อมูล กลุ่มน้ำ กลุ่มการเงิน และกลุ่มผลิตภัณฑ์

5.5 แอปพลิเคชันกลุ่มพืช หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวข้องกับองค์ความรู้ด้านการผลิตพืช การรับรองมาตรฐานพืช ตลาดการขายสินค้า โรคและศัตรูพืช ฯลฯ

5.6 แอปพลิเคชันกลุ่มสัตว์ หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวกับองค์ความรู้ด้านปศุสัตว์ การคำนวณการให้อาหารกึ่ง ข้อมูลเกี่ยวกับด้านประมง ฯลฯ

5.7 แอปพลิเคชันกลุ่มดิน หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวกับการตรวจสอบคุณสมบัติของดิน ข้อมูลดิน แนวทางการจัดการ ปัญหาของดิน การจัดการปุ๋ย การตรวจสอบชุดดิน สารสนเทศทรัพยากรดินรายจังหวัด ฯลฯ

5.8 แอปพลิเคชันกลุ่มข้อมูล หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวกับการค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับภาคการเกษตร เช่น ข่าวสาร ช่องทางติดต่อหน่วยงานกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

5.9 แอปพลิเคชันกลุ่มผลิตภัณฑ์ หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวกับการค้นหาผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การตรวจสอบผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร

5.10 แอปพลิเคชันกลุ่มการเงิน หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวกับการทำบัญชี ราย รายจ่าย การคำนวณต้นทุนการผลิต

5.11 แอปพลิเคชันกลุ่มน้ำ หมายถึง กลุ่มแอปพลิเคชันที่คุณสมบัติการใช้งานเกี่ยวกับข้อมูลน้ำของกรมชลประทาน ข้อมูลการปฏิบัติการฝนหลวง

5.12 ระดับความจำเป็นในการส่งเสริมการเกษตร หมายถึง ความคิดเห็นว่ามีความสำคัญกับงานส่งเสริมการเกษตรมากน้อยอย่างไร

5.13 ระบบปฏิบัติการไอโอเอส (ios) หมายถึง เป็นระบบปฏิบัติการสำหรับโทรศัพท์มือถือสมาร์ตโฟนของไอโฟน

5.14 ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ (Android) หมายถึง เป็นระบบปฏิบัติการของโทรศัพท์มือถือสมาร์ตโฟนทั่วไป

5.15 แอปพลิเคชัน จำนวน 48 แอปพลิเคชัน หมายถึง แอปพลิเคชันที่กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เผยแพร่ทางเว็บไซต์กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

(https://www.moac.go.th/service_all-mobile_app) เดือนมีนาคม 2561

5.16 โมบายแอปพลิเคชัน (Mobile Application) หมายถึง การใช้งานแอปพลิเคชัน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ผ่านโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ตโฟน มี 2 ระบบปฏิบัติการ คือ ระบบปฏิบัติการแอนดรอยด์ และระบบปฏิบัติการไอโอเอส

6. ประโยชน์ที่จะได้รับ

6.1 เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนานาบุคลากรในการใช้แอปพลิเคชันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6.2 เป็นแนวทางในการปรับปรุงแอปพลิเคชันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

6.3 เป็นแนวทางการส่งเสริมการใช้แอปพลิเคชันกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

